

Stedenbouwkundig kader Bloemketerp Franeker

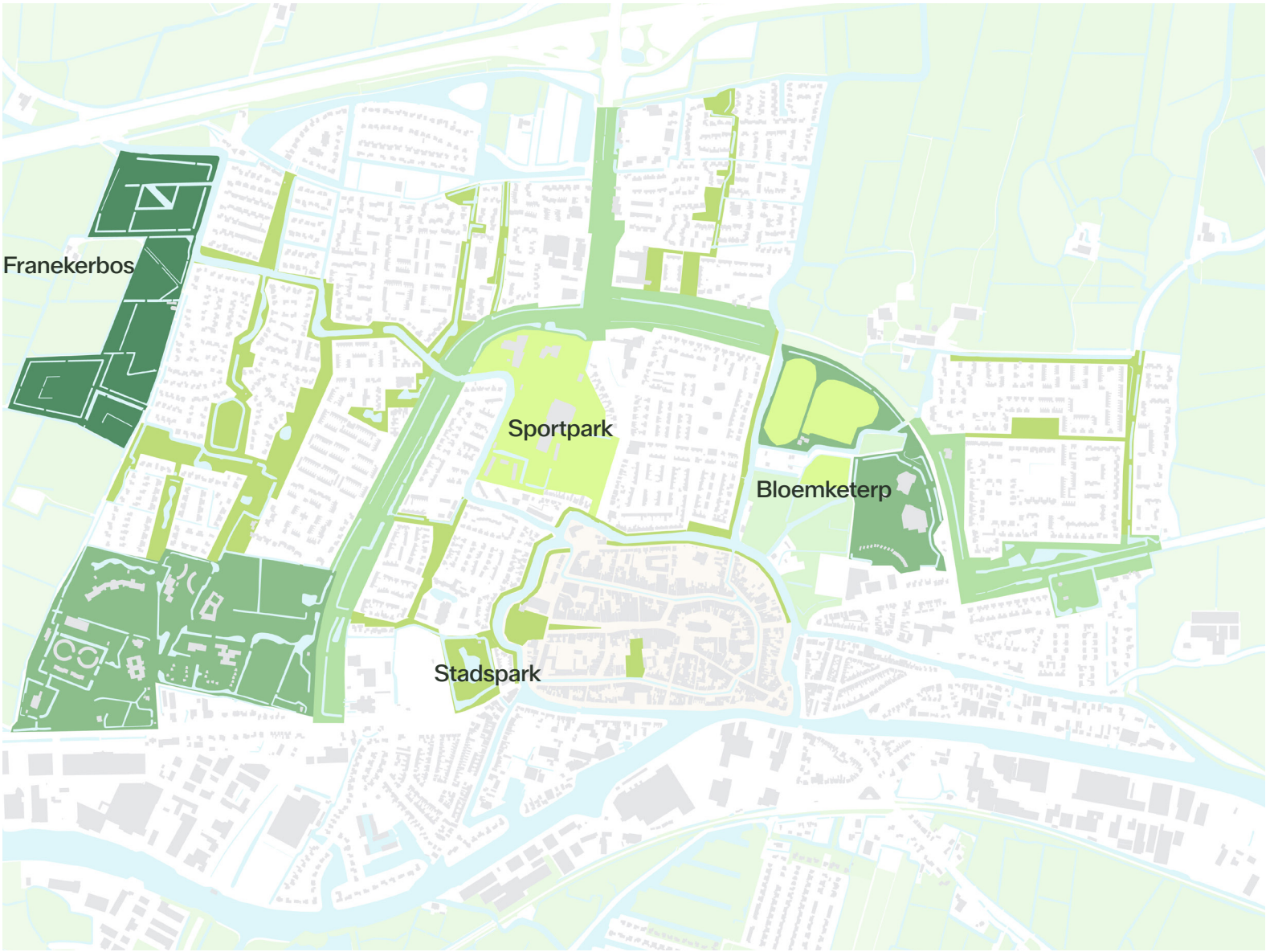
28-Maart-2025

LAOS landscape urbanism

Hoofdstuk 1

Analyse locatie

Beleving van stad en landschap

Groenstructuur

Zicht op Franeker vanaf Burgemeester J. Dijkstraweg, foto ±1970-1980
Vanaf de ringweg is er zicht op de torens van de Martinikerk, Martenastins en het stadhuis van Franeker.

Zicht vanaf Burgemeester J. Dijkstraweg, 2023 (Google streetview)
Door de volgroeide bosschages is er geen zicht meer op het stadssilhouet vanaf de ringweg.

Dichte randen zonder doorzichten en niet-toegankelijke gebieden.
Onvoldoende onderhoud van de bomen.

Dichte randen zonder doorzichten

→ Doorzichten maken om ruimtelijke verbindingen te leggen.

Delen van het plangebied zijn afgesloten met hekwerk

→ Structuur van Bloemketerp doorwaadbaar maken.

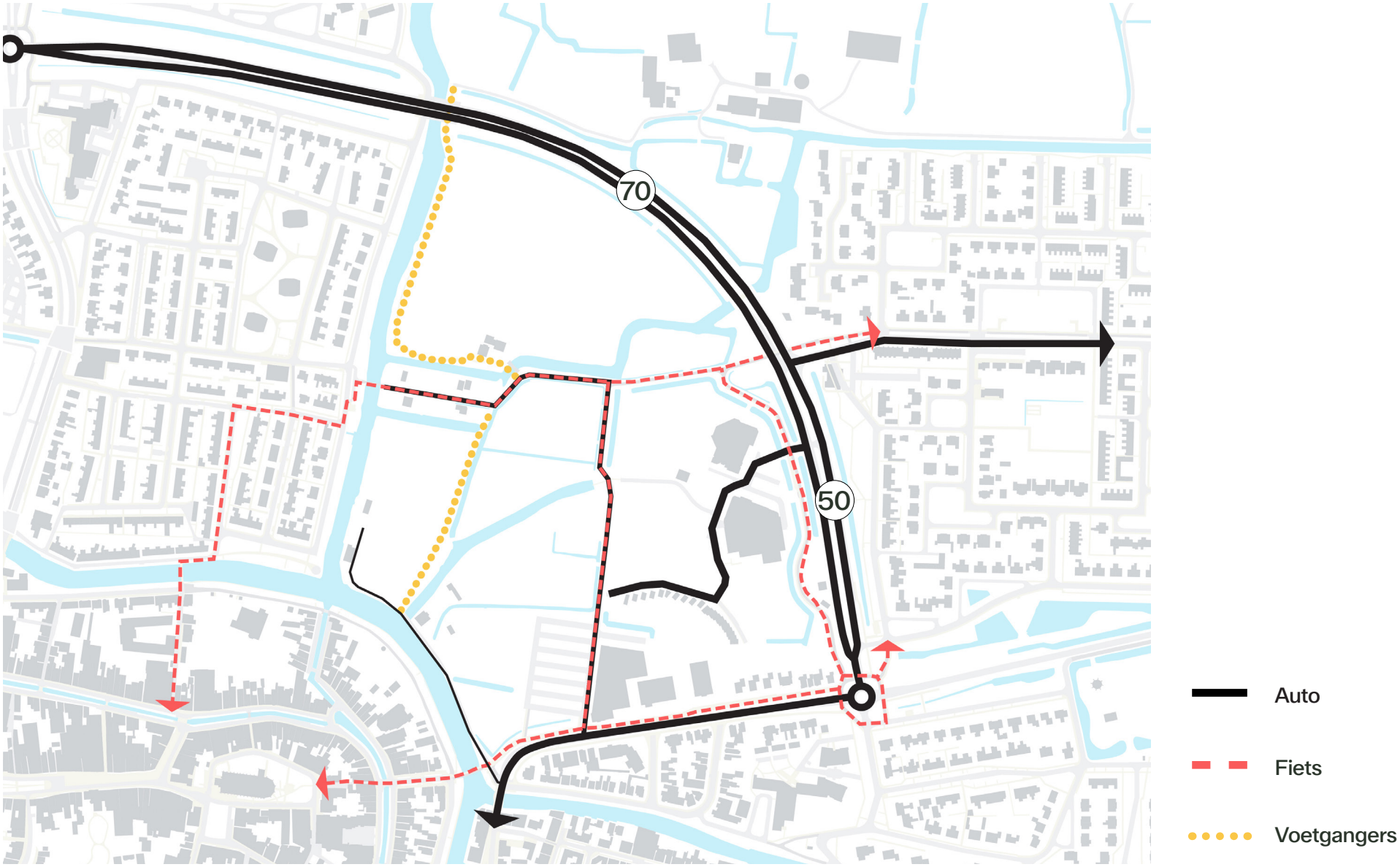
Geen samenhang in de beeldkwaliteit

→ Beeldkwaliteit van gebouwen in samenhang met sfeer Bloemketerp.

Geen samenhang in de beeldkwaliteit

Toegankelijkheid

Gesloten beleving van paden

→ Paden met aantrekkelijke beleving (geen achterpaden).

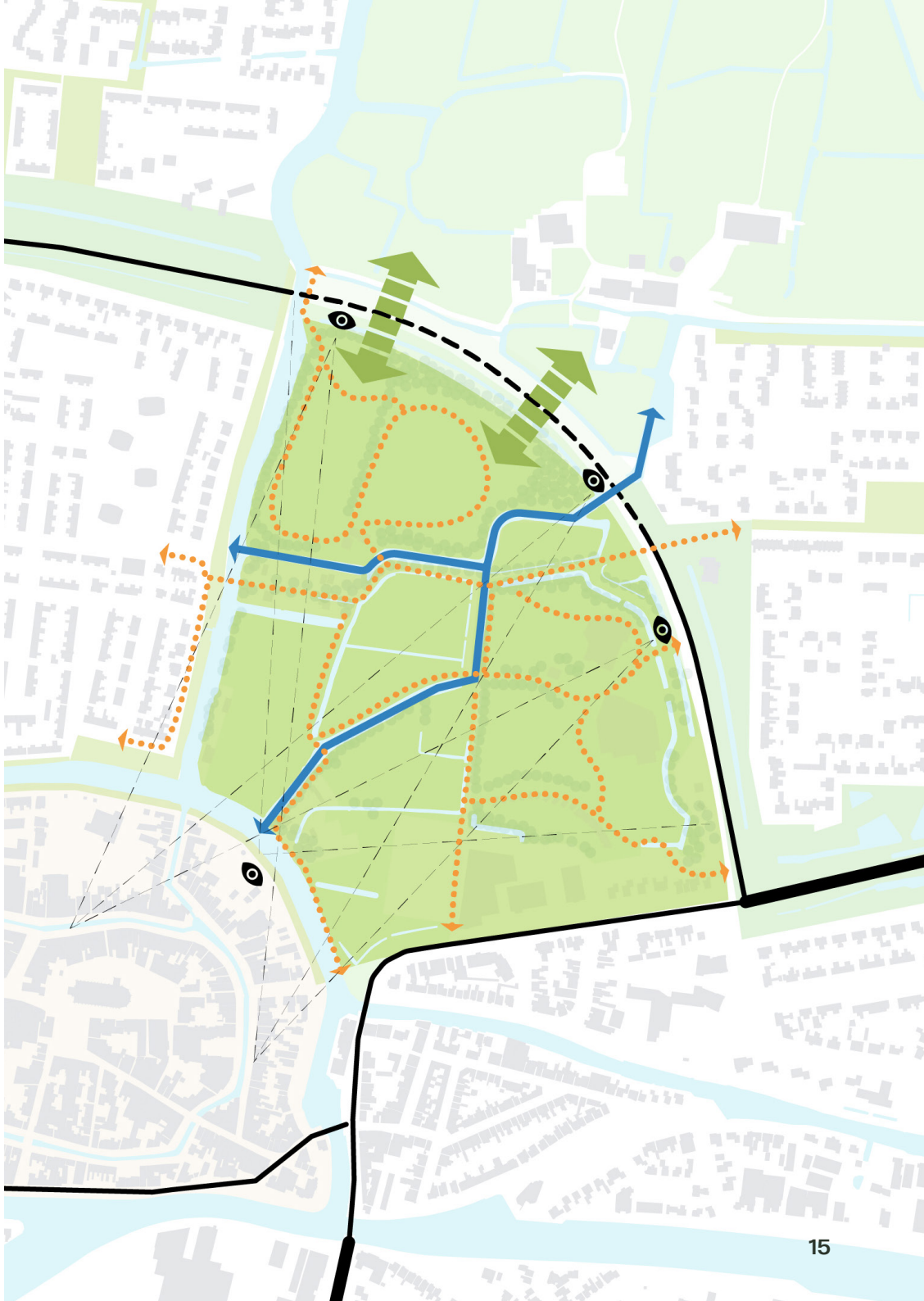
Conclusie

- Onvoldoende verbinding tussen de verschillende delen van Bloemketerp.
- Hekken zorgen voor afgesloten, niet-toegankelijke gebieden.
- Conflict tussen fietsers en auto’s op het Kor Bootpad.
- Geen veilige toegang tot het gebied voor fietsers bij Albert Heijn.
- Onveilige verkeerssituatie bij de kruising van de Burgemeester J. Dijkstraweg en de A. van Voorthuijsenweg.
- Verkeersgevolgen door een nieuwe ingang vanaf de Burgemeester J. Dijkstraweg voor scholen.

Uitgangspunten

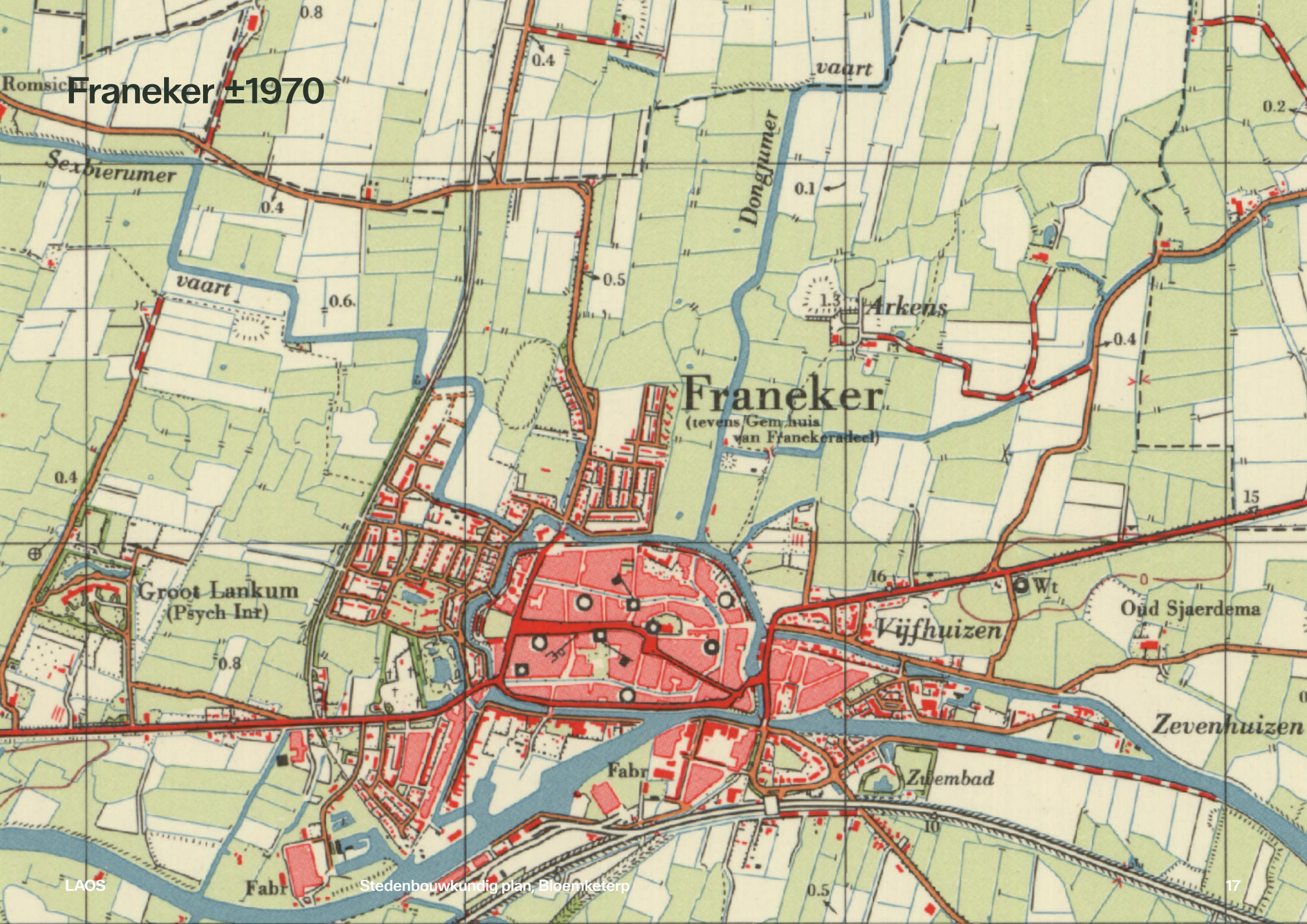
- Verbinding van historische kern met landschap herstellen.
- Silhouet met Martinikerk, Martenastins en stadhuis zichtbaar maken.
- Rondweg onderdeel van overgang naar landschap.
- Bloemketerp in de toekomst gericht op fietsers en wandelaars.
- Auto’s parkeren aan randen.
- Ontbrekende fietsverbindingen toevoegen.
- Aantrekkelijke wandelstructuur maken in Bloemketerp.
- Recreatie op het water mogelijk maken; water beleefbaar maken.
- Structuur van Bloemketerp doorwaadbaar maken.
- Gebouwen vormen een architectonische eenheid.
- Beeldkwaliteit van gebouwen in samenhang met sfeer Bloemketerp.
- Paden met aantrekkelijke beleving (geen achterpaden).
- Doorzichten maken om ruimtelijke verbindingen te leggen.

Hoofdstuk 2

Identiteit

Franeker ±1970
Sexbierumer
vaart
Dongjumer
vaart
Arkens
Franeker
(tevens Gemeentehuis
van Franekeradeel)
Groot Lankum
(Psych Inr)
Vijfhuizen
Oud Sjaerdema
Zevenhuizen
Fabr
Zwembad
Fabr

Franeker ±1950

Bloemketerp is de enige plek waar het polderlandschap nog grenst aan de historische stad.

Zicht op Franeker vanaf Bloemketerp, jaartal onbekend

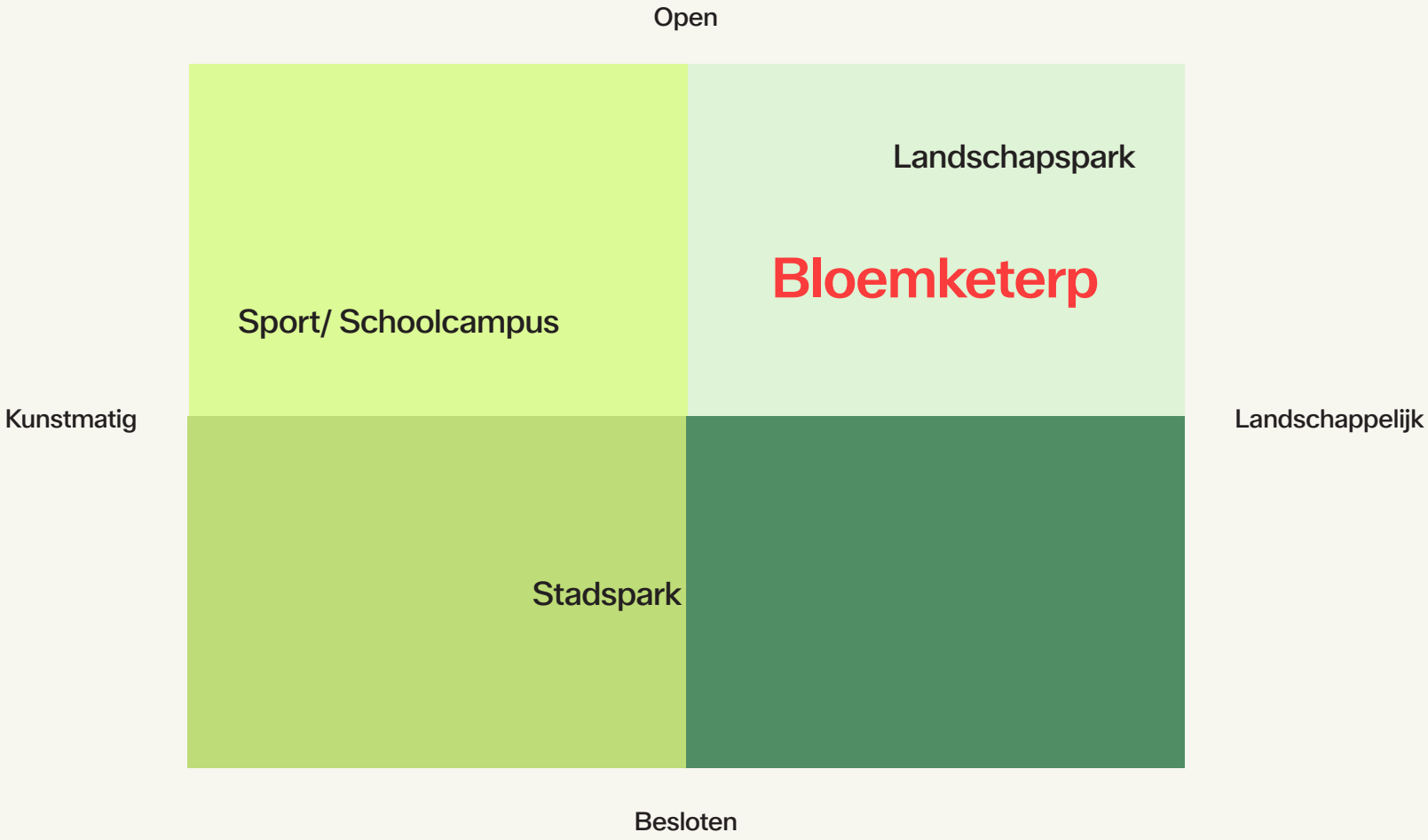
Waardevolle onderdelen van het rijksbeschermd stadsgezicht:

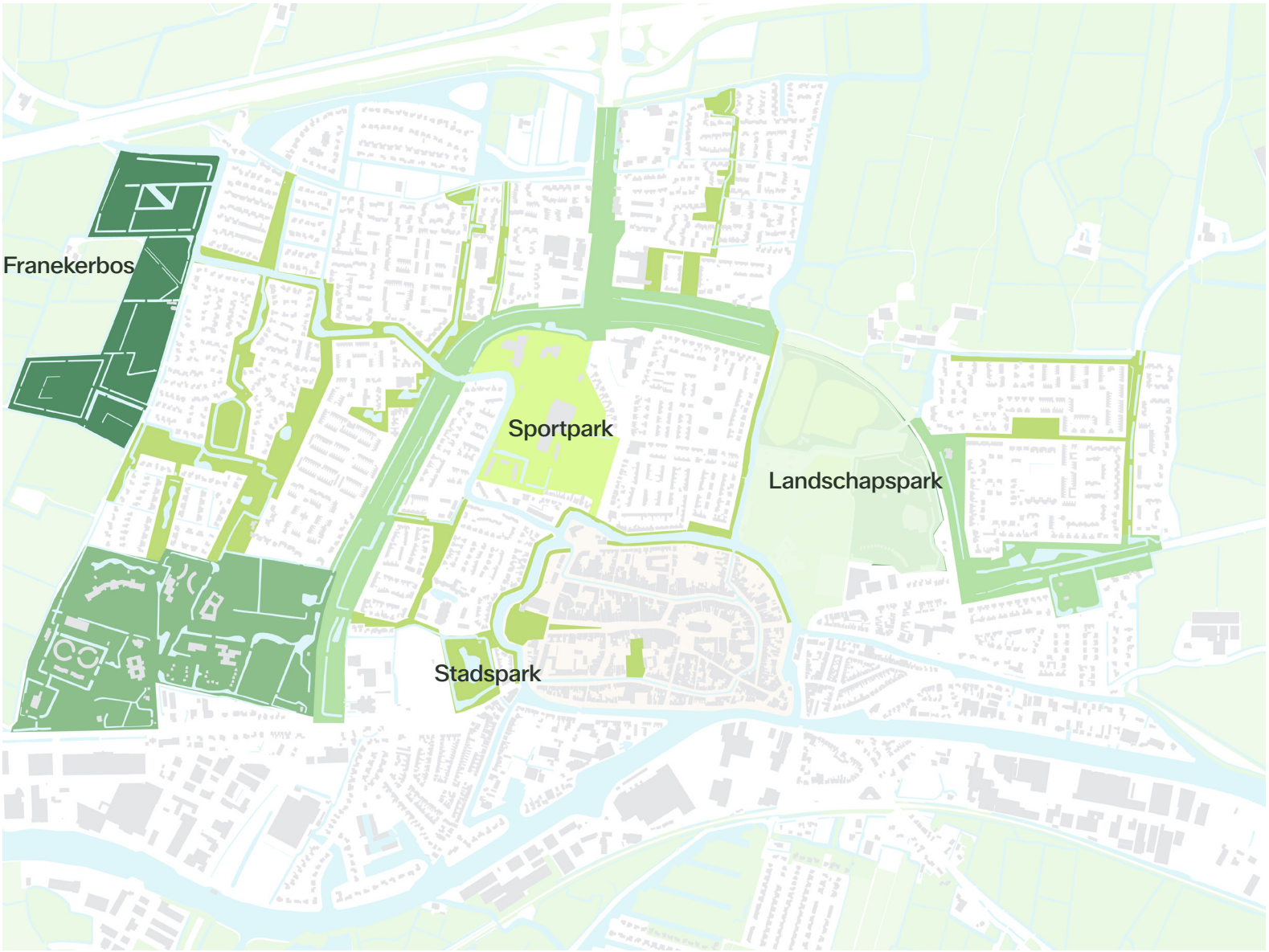
- Noorderbolwerk
- Noordergracht
- Dongjumervaart
- Open karakter polderlandschap
- Silhouet van de stad

***Toelichting; bij de beschikking tot aanwijzing van een beschermd stadsgezicht Franeker* (1979)**

"Het niet afgegraven deel van het Noorderbolwerk tussen de Botnia-steeg en het Leeuwarderend biedt daarentegen in samenhang met de stadsgracht, de Dongjumervaart en het daar ter plaatse nog open voorland een goede indruk van het oorspronkelijke beeld van de stad met vestingwerken in het vlakke polderlandschap. Dit unieke gegeven verdient ook in de toekomst een zorgvuldige behandeling. Het is daarbij niet zonder belang dat het gebied tussen de Ringweg en de grens van het beschermde stadsgezicht aldaar, vanwege de silhouetwerking een zo open mogelijk karakter behoudt."

Toekomst van Bloemketerp

Beleving van stad en landschap

Kenmerken

- Natuurlijk, open en landelijk verblijven.
- Gebouwen als vrijstaande boerderijen
- De informele sfeer, natuurlijke vormen en structuren van het landschap zijn goed zichtbaar.
- Geeft bezoekers de mogelijkheid om in de natuur te wandelen of te fietsen.

Hoofdstuk 3

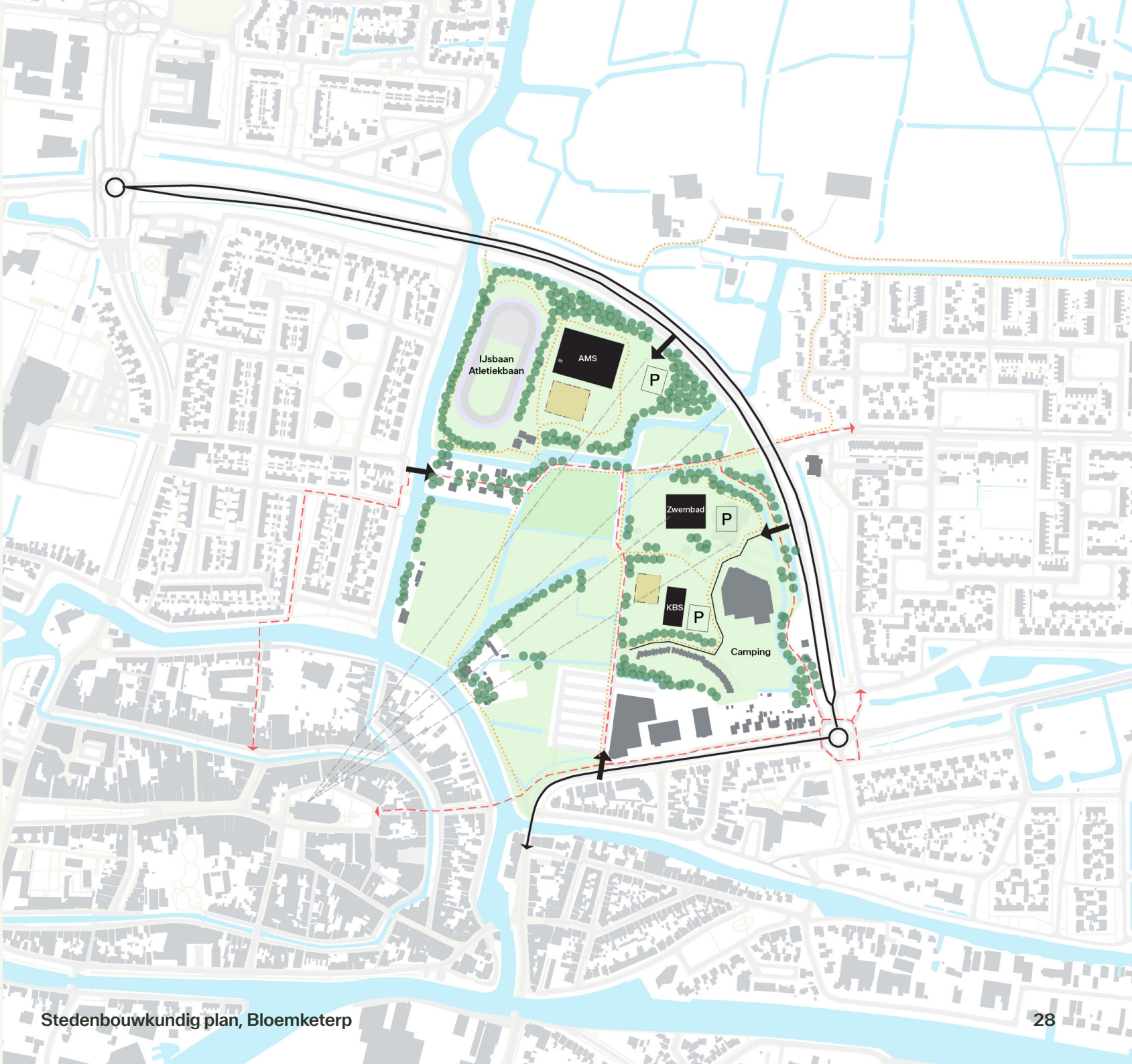
Ruimtelijke modellen

Model 1 : Verspreiding van gebouwen

+ Spreiding van de gebouwen en meer zichtlijnen tussen de gebouwen.
+ Directe toegang tot de atletiekbaan voor AMS
+ Uitzicht over het gebied vanaf het zwembad
+ Het combineren en verbeteren van de ijsbaan en atletiekbaan

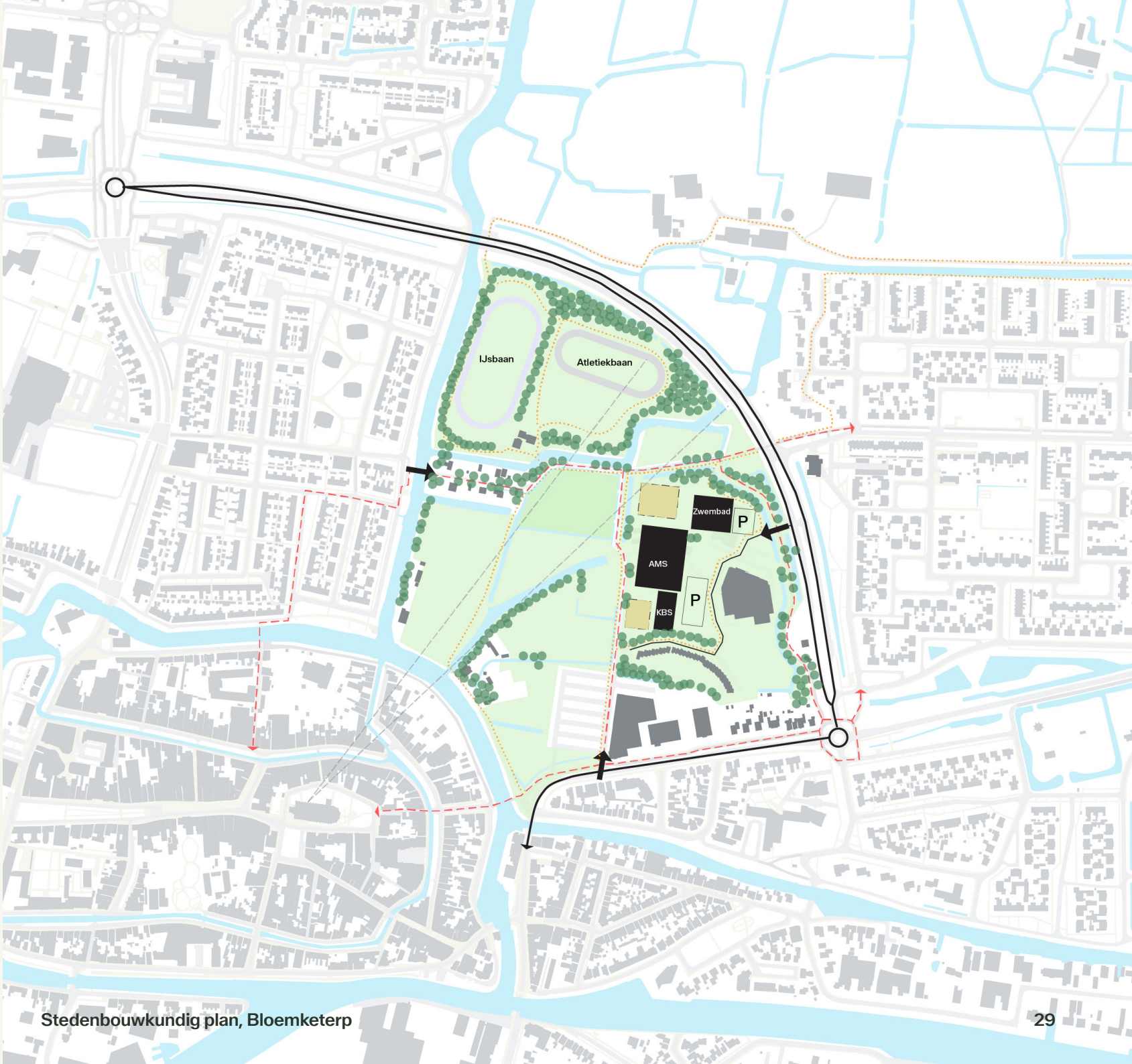
- Extra ontsluiting voor de AMS.

Model 2 : Clustering zwembad en scholen

+ Alleen bouw op het zuiderlijk perceel.
+ Geen investering in ijsbaan en atletiekbaan.
+ Gezamenlijke entree voor zwembad en scholen
+ Geclusterd parkeren voor AMS en Kabas.

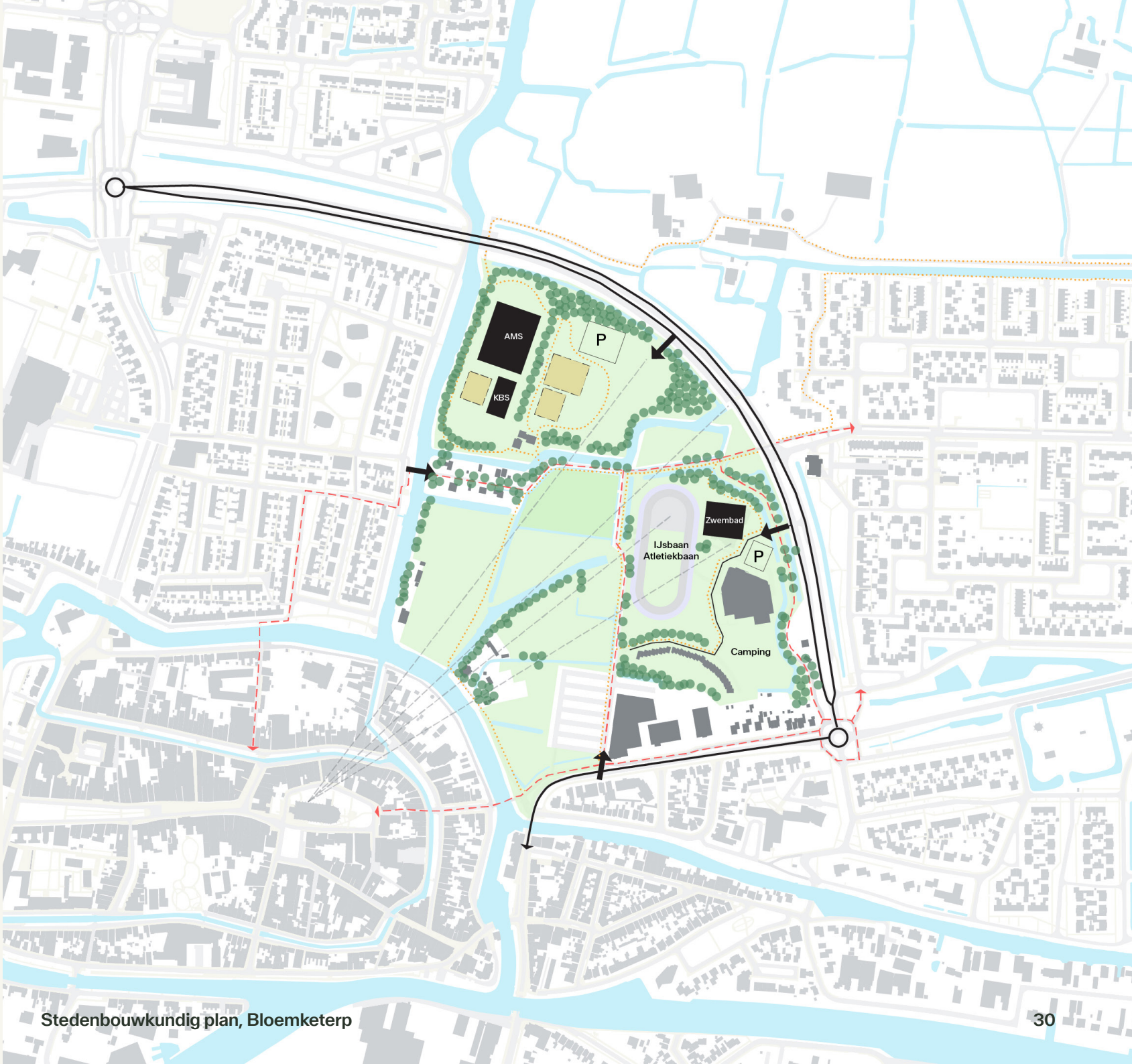
- Weinig ruimte tussen scholen en zwembad.
- Beperkte ruimte voor uitbreiding van scholen of zwembad
- Beperkte energiecapaciteit voor nieuwe gebouwen

Model 3 :
Schoolcampus

+ Clustering van zwembad en atletiekbaan
+ Geclusterd parkeren voor AMS en Kabas
+ Uitzicht over het gebied vanaf het zwembad

- Gescheiden sport en onderwijs.
- Extra ontsluiting voor de AMS en Kabas
- Bij realisatiefase eerst combinatie ijsbaan en atletiekbaan, daarna start bouw AMS en KBS.

Voorkeursmodel

De Kabas (incl. opvang/IKC)
BVO: 2000 m²
Laagfactor: 1,6

AMS
BVO: 9000 m² (inclusief Simon Vestdijk en Einsteinclass)
Laagfactor: 1,7

Zwembad :
BVO: ~2000 m²
Parkeren :
43 parkeerplaatsen
150 fietsparkeerplaatsen

Voorkeursmodel - Fietspaden en wandelpaden

Voorkeursmodel - Zichtlijnen

Verbinding van historische kern met landschap herstellen.

Silhouet met Martinikerk, Martenastins en stadhuis zichtbaar maken.

Uitbreiden van de zichtlijn van het Noorderbolwerk.

Water en Groen

Een aantrekkelijk landschap voor bezoekers, flora en fauna.

De landschappelijke kwaliteit van Bloemketerp leeft en is beleefbaar, draagt bij aan herkenbaar erfgoed, cultuur en biodiversiteit.

Versterken van de ecologie en de biodiversiteit door groene verbindingen met het omliggende landschap

Een robuust en zichtbaar watersysteem als drager natuur.

Recreatie op het water en verblijfsplekken aan het water mogelijk maken; water beleefbaar maken.

Bloemketerp, Franeker

Bloemketerp, Franeker 2025

Ringdijkpark , Amsterdam

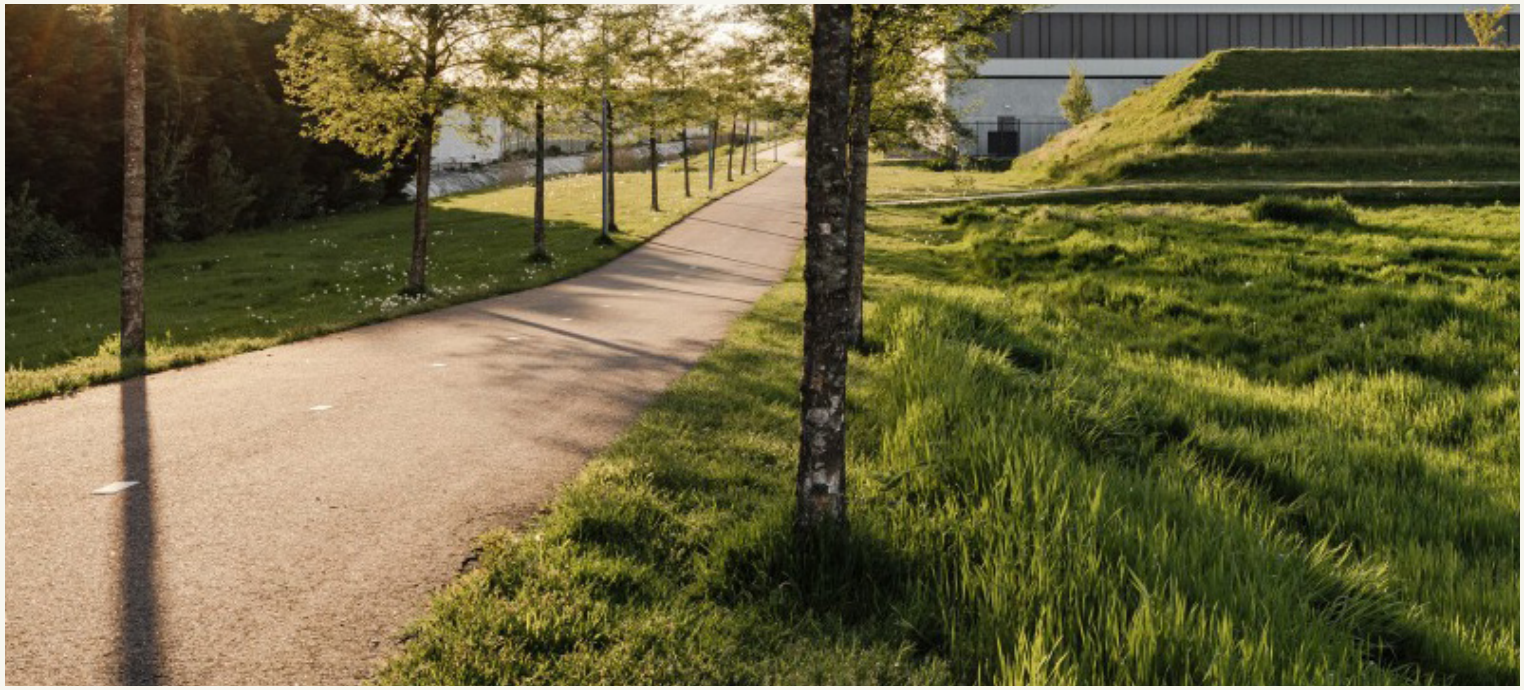
Park Groot Schijn , Antwerp - België

Fietspaden en wandelpaden

Structuur van Bloemketerp doorwaadbaar maken.

Aantrekkelijke en kwalitatieve wandelstructuur maken in Bloemketerp. Toegankelijk voor iedereen.

Uitgangspunten voor de inrichting van de fiets- en wandelpaden zijn rust, eenheid en een natuurlijke, groene uitstraling.

Ringdijkpark , Amsterdam

Ringdijkpark , Amsterdam

Bloemketerp, Franeker 2025

Bruggen

De bruggen in het gebied worden ontworpen met de nadruk op rust en eenheid.

Alle bruggen vormen een familie, wat betekent dat ze visueel met elkaar in verband staan en een consistent ontwerp vertonen.

De bruggen worden uitgevoerd in duurzame materialen en hebben een natuurlijke uitstraling die zich harmonieus voegt in de omgeving.

Park Groot Schijn , Antwerp - België

Ringdijkpark , Amsterdam

Parkeren

Auto's worden geparkeerd langs de randen van het gebied, waarbij de parkeerplaatsen zo zijn ontworpen dat ze ruimte bieden voor groen.

De inpassing van het parkeren is zorgvuldig uitgevoerd, zodat er een harmonieuze relatie ontstaat tussen de verharding en het omliggende groen.

De parkeerplaatsen zijn duurzaam ontworpen met materialen die bijdragen aan waterinfiltratie, biodiversiteit en de esthetische kwaliteit van de omgeving.

Combinatie Atletiek- en IJsbaan

De atletiekbaan wordt gecombineerd met ijsbaan, zodat er efficiënter ruimtegebruik mogelijk is.

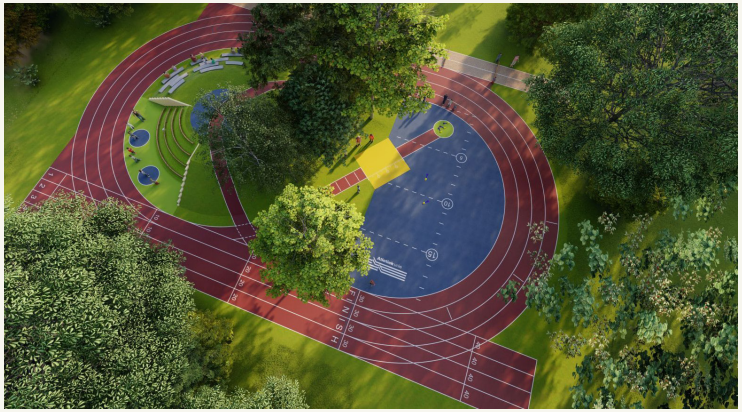
De ijsbaan heeft een gedeelte om ronden te schaatsen en een gedeelte voor kinderen om te (leren) schaatsen. De ijsbaan wordt zo aangelegd dat deze in de zomer ook te gebruiken is als skeelerbaan.

De voorzieningen voor de ateliek- en ijsbaanvereniging kunnen worden gecombineerd in het gebouw van AMS.

IJsclub , Zeewolde

Gebouwen (Inspiratie)

Boerderijen in de omgeving van Franeker:

- Stelpboerderijen
- Kop-hals-rompboerderijen

Stelpboerderij, Friesland

Kop-hals-rompboerderij

Gebouwen (Inspiratie)

Bloemketerp, Franeker ~1990

Bloemketerp, Franeker ~1950

Bloemketerp, Franeker 2025

Gebouwen (Inspiratie)

Bloemketerp, Franeker 2025

Bloemketerp, Franeker 2025

Gebouwen (Kabas)

Massa-opbouw en hoofdvorm

De architectuur van de school grijpt terug op het boerenerf en zijn gebouwen, in massa, vorm en/of in silhouetten.

De architectuur vertoont samenhang met de andere gebouwen in het gebied, met behoud van een eigen identiteit.

De school is 1-2 laag met een kap, in aansluiting op de bebouwing in de directe omgeving. De bouwhoogte is maximaal 8 meter.

De school bestaat uit een of meerdere gebouwen/ volumes.

De helling van de kap sluit aan bij bestaande boerderijen in de omgeving.

Kindcentrum, Warffum

Kindcentrum, Warffum

Jenaplanschool Het Mooiste Blauw , Nuenen

Bouwhoogtes

Gebouwen (Kabas)

Oriëntatie en zichtbaarheid

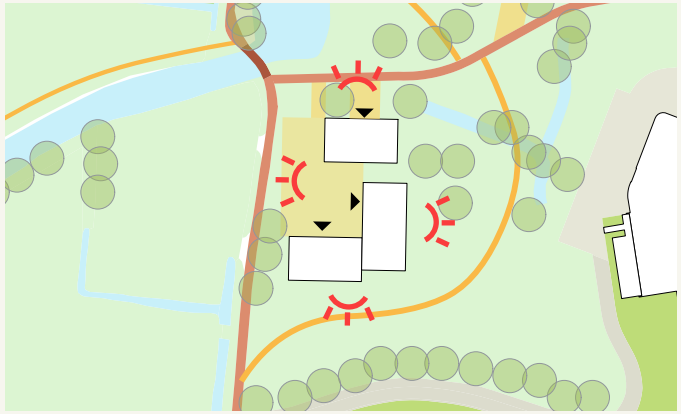
Het gebouw is alzijdig. Dat betekent dat alle gevels als zichtgevel ontworpen worden.

Grote monotone gesloten geveloppervlakken worden voorkomen. Lichttoetreding, zicht vanuit de school en interactie met de buitenruimte zijn belangrijk.

De school heeft een of meerdere entrees.

De Kronkelaar , Wagenborgen

Plaatsing van gebouwen aan één erf

Schoolterrein (Kabas)

Het schoolterrein heeft een groene, landschappelijke uitstraling waarin de verschillende functies als parkeren, fietsenstalling, spelen en ontsluiting een plek krijgen.

Verharding wordt enkel toegepast waar dit functioneel nodig is. De overgang van het perceel naar het aangrenzende landschap is groen in de vorm van een (landschappelijke) haag, al dan niet gecombineerd met een hek.

Het schoolterrein heeft een open karakter en is zichtbaar vanaf het openbaar gebied en vice versa.

Er zijn speelplekken in de zon en in de schaduw met natuurlijke speelelementen gericht op ontdekken en uitdaging. De bomen die gekapt moeten worden, gebruiken we binnen het plan als speelaanleiding.

OBS BuitensteBinnen , Breugel

Jenaplanschool Het Mooiste Blauw , Nuenen

De Kronkelaar , Wagenborgen

Gebouwen (AMS)

Massa-opbouw en hoofdvorm

Het gebouw is alzijdig vormgegeven en heeft een grote mate van openheid waardoor er een sterke relatie met de buitenruimte ontstaat.

De architectuur vertoont samenhang met de andere gebouwen in het gebied, met behoud van een eigen identiteit.

De school is maximaal 2 lagen met een kap. De kapvorm sluit aan bij de boerderijen in het landelijk gebied ten noorden van Bloemketerp. De bouwhoogte is maximaal 11 meter.

De school bestaat uit meerdere gebouwen of volumes.

Het gebouw verstoort de zichtlijn tussen de ringweg en het Noorderbolwerk niet.

Melanchthon Business School, Bleiswijk

Yuverta MBO, Dordrecht

Bouwhoogtes

Gebouwen (AMS)

Oriëntatie en zichtbaarheid

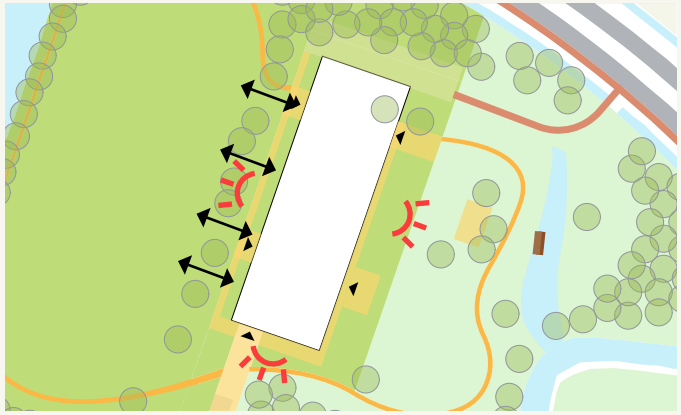
Het gebouw is alzijdig. Dat betekent dat alle gevels als zichtgevel ontworpen worden.

Grote monotone gesloten geveloppervlakken worden voorkomen. Lichttoetreding, zicht vanuit de school en interactie met de buitenruimte zijn belangrijk.

De school heeft een of meerdere entrees.

Vognsbøl Kindergarten, Esbjerg-Denmark

De Amerikaanse School, Den Haag

Schoolterrein (AMS)

Het schoolterrein heeft een groene, landschappelijke uitstraling waarin de verschillende functies als parkeren, fietsenstalling en ontsluiting een plek krijgen.

Middelbare scholieren gebruiken het schoolterrein voor activiteiten en als plek om pauze te houden. Er is ruimte voor sport en spel.

Het schoolterrein heeft een open, groen en landschappelijk karakter. Er zijn voldoende zitplekken in de zon en in de schaduw.

Eemsdelta College, Appingedam

Eemsdelta College, Appingedam

Gebouwen (Scholen)

Van binnen naar buiten

De gebouwen zijn ondergeschikt aan het Landschap. Binnen waan je je in het landschap buiten.

De gevels zijn voldoende transparant met veel gevelopeningen voor interactie tussen binnen en buiten.

Jenaplanschool Het Mooiste Blauw , Nuenen

Gebouwen (Scholen)

Uitstraling

Alle gevels worden als zichtgevel ontworpen waardoor het gebouw een alzijdige uitstraling krijgt. De gevels kenmerken zich door toepassing van (royale) glaspartijen voor openheid en transparantie.

Voor het materiaal- en kleurgebruik wordt inspiratie gehaald uit de omgeving.

De materialen hebben een natuurlijke uitstraling.

Eventuele kleuraccenten zijn ingetogen en subtiel.

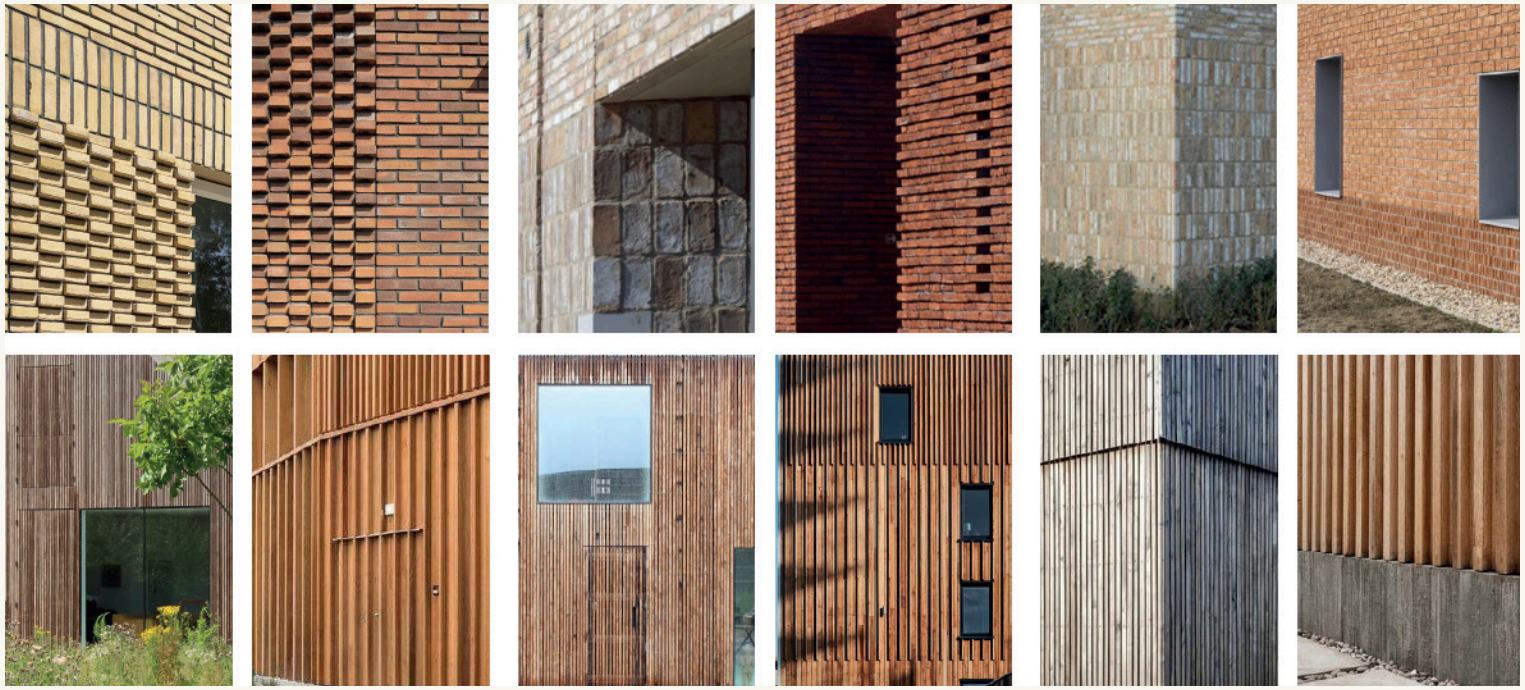
Gebouwen (Scholen)

Gevel materiaal

Houten of metselwerk gevels met houten of aluminium kozijnen

Het gebruik van natuurlijke, duurzame materialen verbijzondert de gebouwen. De gebouwen - en de maatschappelijke functie - worden hierdoor herkenbaar.

Materialen zijn karaktervol en duurzaam, zoals baksteen en hout.

Dak materiaal

Keramische pan en/of natuurlijk riet.

Ingetogen kleuren, en detailering van uitzonderlijk hoog niveau. Geen installaties of pv panelen in het zicht.

Gebouw (Zwembad)

Massa-opbouw en hoofdvorm

Het bruto vloeroppervlak is totaal ± 2000 m^2.

Het gebouw is alzijdig vormgegeven en heeft een grote mate van openheid waardoor er een sterke relatie met de buitenruimte ontstaat.

De architectuur vertoont samenhang met de andere gebouwen in het gebied, met behoud van een eigen identiteit.

Het gebouw bestaat uit meerdere volumes.

De installaties zijn geïntegreerd in het architectonisch ontwerp.

Zwembad de Kupe, Buitenpost

Nekkerpool, Mechelen-België

Gebouw (Zwembad)

Hoogtes

De maximale hoogte is 8 m (inclusief installaties).

Er is mogelijkheid voor cafe, binnen en buiten, op verschillende verdiepingen met een goed uitzicht op het omliggend landschap.

Gebouw (Zwembad)

Oriëntatie

Het gebouw is georiënteerd richting het omliggende groen. Vanuit het zwembad is er zicht op het omliggende landschap

De entree is uitnodigend en legt een relatie tussen de binnen- en buitenwereld.

Sportlaan, Lokeren

Zwembad De Wisselslag, Venlo

Gebouw (Zwembad)

Openbare ruimte

De openbare ruimte rondom het zwembad heeft een groene, speelse uitstraling.

Het gebouw is ondergeschikt aan het Landschap.

In de openbare ruimte direct rondom het nieuwe gebouw is ruimte voor recreatie en ontspanning in het groen.

Het nieuwe zwembad, Oss

Gebouw (Zwembad)

Uitstraling

De uitstraling is transparant. Binnen waan je je in het landschap buiten.

De materialen zijn ingetogen en sluiten aan bij het landschap. Natuurlijke elementen, materialen en kleurgebruik zijn belangrijk, bijvoorbeeld het gebruik van lichte zandkleuren en subtiele aquamarijne, groene of blauwe kleuren.

